

Sygn. akt I ACa 1575/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Władysław Pawlak
Sędziowie:	SSA Marek Boniecki (spr.) SSO del. Izabella Dyka
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Grupy (...) S.A. w W.

przeciwko F. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 18 czerwca 2014 r. sygn. akt I C 43/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt I ACa 1575/14

Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 3 lutego 2015 r.

(...) S.A. w W. domagała się orzeczenia nakazem zapłaty, by pozwani (...) sp. z o.o. w C., F. W. i A. W. zapłacili solidarnie kwotę 787.766,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2013 r. oraz kosztami postępowania.

Strona powodowa przedstawiła weksel in blanco z 4 kwietnia 2008 r. wręczony przez pozwaną spółkę jako remitenta, opatrzony poręczeniem pozostałych pozwanych, wypełniony przez powoda na sumę 787.766,86 zł, płatnego w W. w dniu 31 maja 2013 r., pozwani są zobowiązani do zapłaty w/w kwoty. Weksel miał zabezpieczać roszczenia wynikające

z umowy pożyczek z 4 kwietnia 2008 r. oraz 18 sierpnia 2008 r. i wypełniony został stosownie do dyspozycji tożsamo brzmiących zapisów paragrafu 13 umów na kwotę odpowiadającą wartości niezwróconej części pożyczki, oprocentowania oraz innych kosztów wyszczególnionych przez powoda w skierowanych do pozwanych wezwaniach do zapłaty.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 7 czerwca 2013 r. w sprawie I Nc 94/13 Sąd Okręgowy w Kielcach uwzględnił powództwo w całości.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany F. W. zaskarżył nakaz zapłaty w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa. Podniósł, że powództwo jest przedwczesne, nigdy pozwanemu nie zostało doręczone wezwanie do wykupienia weksła, że do pozwu nie zostały dołączone deklaracje wekslowe powołane w paragrafach 13 umów pożyczek załączonych do pozwu, a treść paragrafu 13 umów pożyczki nie uprawniała do wypełnienia weksła i nie określała warunków, w jakich mógł być uwzględniony. Pozwany zakwestionował, że weksel został wypełniony prawidłowo i zgodnie z deklaracją wekslową.

W odpowiedzi na zarzuty strona powodowa wniosła o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy, podnosząc, że nie były wystawiane odrębne deklaracje wekslowe oraz przedstawiając sposób wyliczenia sumy wekslowej.

W kolejnym piśmie procesowym pozwany dodatkowo zarzucił, że: weksel dotyczył tylko zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki z dnia 4 kwietnia 2008 r., pozwani sporządzili deklarację zgodnie z wymogiem umowy z dnia 4 kwietnia 2008 r., weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową, deklaracja wekslowa nie przewidywała wypełnienia weksła co do należności odsetkowych, kosztów wypełnienia weksła oraz należności głównej i odsetek wynikających z umowy pożyczki z dnia 18 sierpnia 2008 r.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Kielcach uchylił wydany przez siebie nakaz zapłaty z dnia 7 czerwca 2013 r. co do żądania zapłaty: należności głównej ponad kwotę 408.134,45 zł, odsetek ustawowych za okres od 1 czerwca 2013 r. do 19 czerwca 2013 r., kosztów procesu ponad kwotę 4929,64 zł i powództwo w stosunku do F. W. oddalił, a w pozostałej części nakaz zapłaty utrzymał w mocy oraz nakazał pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczone koszty sądowe.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny szczegółowo zaprezentowany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, z którego wynika, że w dniu 4 kwietnia 2008 r. zawarta została umowa pożyczki pomiędzy stroną powodową a (...) sp. z o.o. na kwotę 1.000.000 zł, płatną w ratach, podlegającą oprocentowaniu w wysokości stawki WIBOR dla depozytów trzymiesięcznych na koniec każdego miesiąca powiększonej o marżę w wysokości 1 punktu procentowego w stosunku rocznym. Zgodnie z § 13 umowy, w celu zabezpieczenia zwrotu pożyczki, oprocentowania oraz innych kosztów, pożyczkobiorca zobowiązał się wystawić weksel własny in blanco, z deklaracją wekslową oraz klauzulą bez protestu, poręczony przez A. W. i F. W.. W dniu zawarcia umowy F. W. i A. W. jako członkowie zarządu wystawcy (...) Sp. z o.o. oraz F. W. i A. W. jako poręczyciele podpisali weksel i wydali go powodowej spółce jako zabezpieczenie spłaty ww. pożyczki. W tym samym dniu F. W. jako członek zarządu wystawcy oraz jako poręczyciel wekslowy podpisał deklarację wekslową do weksła in blanco do umowy pożyczki z dnia 4 kwietnia 2008 r. Deklaracja została przedstawiona stronie powodowej, która nie podpisała jej. W dniu 18 sierpnia 2008 r. zawarty został aneks do ww. umowy, określający stan zadłużenia na kwotę 863.636,38 zł oraz zmieniający termin spłaty pożyczki w ratach. W dniu 30 grudnia 2011 r. zawarty został drugi aneks do ww. umowy, w którym strony zgodnie potwierdziły, że do spłaty według stanu na dzień 30 grudnia 2011 r. pozostaje kwota 388.656,38 zł, która miała zostać spłacona w miesięcznych ratach do września 2012 r. (...) Sp. z o.o. nie dokonała spłaty kwoty 388.656,38 zł pożyczki udzielonej w dniu 4 kwietnia 2008 r. Powodowa spółka wystawiła faktury na należne oprocentowanie od udzielonych pożyczek na rzecz (...) sp. z o.o., które co do pożyczki udzielonej w dniu 4 kwietnia 2008 r. wyniosło od września 2012 r. do kwietnia 2013 r. 19.478,07 zł.

W dniu 18 sierpnia 2008 r. zawarta została pomiędzy stronami druga umowa pożyczki na kwotę 600.000 zł. Zgodnie z (...) umowy w celu zabezpieczenia zwrotu pożyczki, oprocentowania oraz innych kosztów, pożyczkobiorca zobowiązał się wystawić weksel własny in blanco z deklaracją wekslową oraz klauzulą bez protestu, poręczony przez A. W. i F. W..

Nie został wystawiony odrębny weksel na zabezpieczenie spłaty pożyczki z dnia 18 sierpnia 2008 r. F. W. nie udzielił zabezpieczenia wekslowego jako poręczyciel wekslowy do umowy pożyczki z dnia 18 sierpnia 2008 r.

Powodowa spółka wypełniła weksel in blanco wystawiony w dniu 4 kwietnia 2008 r. przez (...) sp. z o.o., poręczony przez A. W. i F. W. na kwotę 787.766,86 zł, oznaczając termin płatności na 31 maja 2013 r. W dniu 23 maja 2013 r. powód nadał zwykły list na adres pozwanego, zawierający zawiadomienie o wypełnieniu weksla na kwotę 787.766,86 zł i wezwał do wykupienia weksla opatrzonego datą płatności 31 maja 2013 r. F. W. nie zostało doręczone przedsądowe zawiadomienie o wypełnieniu weksla in blanco i wezwanie do wykupienia weksla. W dniu 19 czerwca 2013 r. F. W. doręczony został odpis nakazu zapłaty z dnia 7 czerwca 2013 r. wraz z odpisem pozwu, kserokopią weksla i wezwaniem do wykupienia weksla.

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał powództwo za częściowo uzasadnione w świetle art. 32 zd. pierwsze Prawa wekslowego. Zdaniem Sądu Okręgowego zarzut naruszenia art. 10 Prawa wekslowego przez uzupełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym uznać należało za częściowo zasadny. Powód miał prawo wypełnić weksel do wysokości zadłużenia wynikającego z postanowień porozumienia wekslowego zawartego przy wekslowym zabezpieczeniu umowy z dnia 4 kwietnia 2008 r. Suma wekslowa miała obejmować niespłaconą pożyczkę, oprocentowanie oraz inne koszty wskazane w treści umowy, co niewątpliwie mieściło się zarazem w pojęciu całego zadłużenia użytym w przygotowanej deklaracji wekslowej.

Powołując się na przepis art. 48 prawa wekslowego, Sąd pierwszej instancji uznał, że powodowa spółka była uprawniona do wypełnienia weksla na sumę, która stanowiła jej wierzytelność w stosunku do (...) Sp. z o.o. z tytułu umowy pożyczki z dnia 4 kwietnia 2008 r. w zakresie niespłaconej części pożyczki, tj. 388.656,38 zł oraz oprocentowania zdefiniowanego w pkt (...) umowy, tj. kwoty 19.478,07 zł. Natomiast porozumienie stron nie obejmowało odsetek ustawowych od wartości oprocentowania wynikającego z faktur wystawianych zgodnie z paragrafem(...) umowy z dnia 4 kwietnia 2008 r., jako nie objętych pojęciem „oprocentowania” ani „innych kosztów” przyjętym w umowie. Stanowiło to sumę 825,68 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego strona powodowa nie wykazała, aby upoważnienie do wypełnienia weksla obejmowało także wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki z dnia 18 sierpnia 2008 r. Wskazując na przepis art. 38 prawa wekslowego, za zasadne uznał Sąd żądanie odsetek ustawowych od 20 czerwca 2013 r., tj. następnego dnia od doręczenia odpisu nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu z załącznikami, w tym kserokopii weksla i wezwania do wykupienia zapłaty.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany w części utrzymującej w mocy nakaz zapłaty, zarzucając naruszenie: 1) przepisów prawa materialnego, tj. art. 10 prawa wekslowego poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż wypełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym, tzn. na kwotę wyższą niż wynikająca z deklaracji wekslowej nie powoduje jego nieważności; 2) przepisów prawa procesowego, tj.: a) art. 496 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że wypełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym nie powoduje konieczności uchylenia w całości nakazu zapłaty wydanego na jego podstawie; b) art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że niedopełnienie przez powoda obowiązku zawiadomienia pozwanego listem poleconym o wypełnieniu weksla i wezwania do wykupu na 7 dni przed terminem jego płatności, nie ma wpływu na jego ważność.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty także w pozostałej części i oddalenie powództwa.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podnieść należy, że Sąd Okręgowy prawidłowo, z poszanowaniem reguł oceny dowodów wskazanych w przepisie art. 233 §1 k.p.c. ustalił stan faktyczny sprawy, który Sąd Apelacyjny mógł przyjąć za własny.

Zauważyć przy tym trzeba, że okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia były de facto między stronami niesporne. Podniesiony przez pozwanego zarzut obrazy art. 233 k.p.c. (bez wskazania konkretnej jednostki redakcyjnej) dotyczył w istocie wniosków natury prawnej wyciągniętych przez Sąd Okręgowy w poczynionych ustaleń faktycznych.

Apelacja, tak w zakresie zarzutów procesowych, jak i materialnoprawnych ograniczała się w istocie do dwóch kwestii. Pozwany powoływał się na nieważność weksla, która jego zdaniem miała wynikać zarówno z faktu niedoręczenia mu co najmniej na 7 dni przed terminem płatności weksla o jego wypełnieniu, jak i wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym, tj. na zadłużenie wynikające z dwóch umów pożyczki, a nie jak się umówiono i postanowiono w porozumieniu wekslowym – jednej.

Nie mógł się ostać zarzut naruszenia art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm.). Wbrew twierdzeniom skarżącego za ugruntowany orzecznictwie uznać należy pogląd, podzielany przez Sąd Apelacyjny w obecnym składzie, zgodnie z którym to poglądem naruszenie upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco poprzez wpisanie wyższej sumy od kwoty wierzytelności, dla której zabezpieczenia weksel został wręczony, nie skutkuje nieważnością weksla, a jedynie powoduje, że osoba na nim podpisana staje się zobowiązana w granicach, w jakich tekst weksla jest zgodny z upoważnieniem (por. wyroki Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2006 r., V CSK 70/06, OSNC 2007/4/59 oraz z 26 stycznia 2001 r., II CKN 25/00, OSNC 2001/7-8/117). Za utrzymaniem zobowiązania osoby podpisanej na wekslu in blanco w granicach porozumienia przemawia m.in. gwarancyjny charakter tego rodzaju weksla, związanego ze stosunkiem podstawowym, który zabezpiecza. Odmiennie stanowisko znacznie ograniczało by praktyczne zastosowanie weksla in blanco. Nierzadko bowiem ustalenie wysokości sumy, na jaką weksel ma być wypełniony, zostaje ustalona po wypełnieniu weksla w procesie. Pozwany nie przedstawił przy tym w apelacji żadnych istotnych jurydycznie argumentów, które mogłyby wzbudzić wątpliwość co do trafności powołanej wyżej tezy. Niezależnie od powyższego wskazać należy, że pozwany nie kwestionował wysokości długu spółki (...) z tytułu pożyczki z dnia 4 kwietnia 2008 r., za który poręczył.

Nie sposób podzielić również poglądu skarżącego co do nieważności weksla wywołanej niezawiadomieniem wystawcy o wypełnieniu weksla co najmniej na 7 dni przed terminem jego płatności. Po pierwsze, nie można mówić tu o wypełnieniu weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym, skoro zawiadomienie miało nastąpić, zgodnie z deklaracją, dopiero po wypełnieniu weksla. Po wtóre, zawiadomienie o wypełnieniu weksla nie stanowi przesłanki jego ważności, gdyż skutku takiego nie przewiduje prawo wekslowe, w tym art. 38. Zauważyć należy, że w tym wypadku skutek nieważności miałby następować ex post, tj. po wystawieniu i wypełnieniu weksla, co uznać należy za niedopuszczalne. Pamiętać też trzeba, że okoliczność niezawiadomienia wystawcy Sąd Okręgowy wziął pod uwagę, rozstrzygając w przedmiocie odsetek.

Z tych też względów nie mogły odnieść zamierzonego skutku także zarzuty natury procesowej, tj. art. 233 k.p.c. i art. 496 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, które po stronie powodowej ograniczyły się do wynagrodzenia radcy prawnego, przyjęto art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c. w zw. z §6 pkt 7 i §12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490).